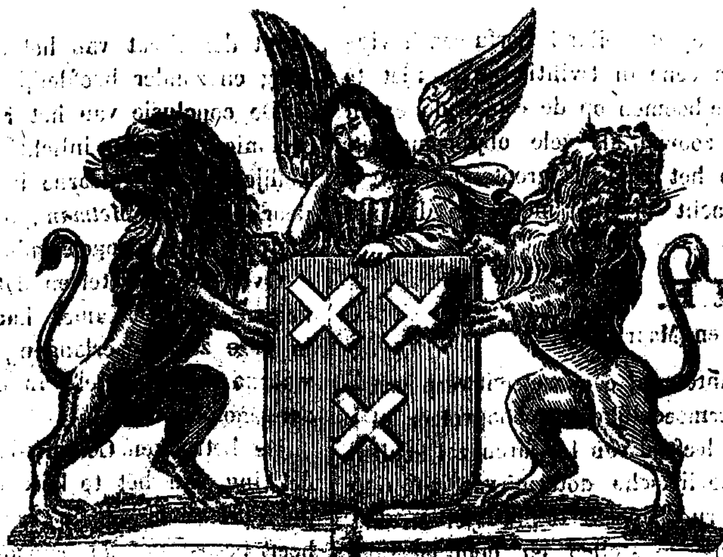
N°. 20.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 10 MAART.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Maart.

Bij een keizerlijk besluit van den 4den dezer zijn vijftien nieuwe senaatsleden benoemd. Het in de constitutie bepaalde maximum van honderd vijftig te benoemen senaatsleden is nu op een twintigtal na volledig.

Men merkt op, dat onder de nieuwe senaatsleden, geen enkel legitimist is, maar één gewezen Orleanist, de hertog van *Treviso*, die ten vorigen jare nog in dienst der familie *Orleans* was. De benoeming van den scheepskapitein *Doret* tot senaatslid is, volgens de half-officiële *Patrie*, een blijk van erkentelijkheid voor aan Keizer *Napoleon I* bewezen diensten; *Doret* was een der officieren die in 1815 besloten den Keizer, tusschen de Britsche oorlogsvaartuigen door, naar de Vereenigde Staten te brengen; dit besluit kon bij den ongunstigen loop der omstandigheden niet uitgevoerd worden, maar was de reden waarom hij onder de restauratie uit 's rijks zeedienst ontslagen werd.

— Een gisteren in den *Moniteur* vervat besluit behelst hoofdzakelijk het volgende: Aangezien de kantonnale commissarissen van politie behulpzaam moeten zijn in de werking der algemeene politie, zal in de hoofdplaatsen der departementen, om hun toezigt onder het gezag van den Prefect te centraliseren, een departementale commissaris van politie kunnen worden gevestigd, die door den Keizer benoemd wordt. De algemeene inspecteurs van politie zijn afgeschaft. Naar gelang der omstandigheden zullen, op voorstel des Ministers, hooge beambten worden aangewezen, om achtereenvolgens alle gedeelten des Keizerrijks te bezoeken en rekenschap van den algemeenen toestand te geven.

Men weet dat de instelling der algemeene inspecteuren van politie de toepassing was van een geliefd denkbeeld des Keizers, hetwelk vroeger in eenen door het regeringsblad openbaar gemaakten brief van hem aan den minister van rijkspolitie werd uiteengezet en aanbevolen als vruchtbaar in heilrijke gevolgen en als tot het wezen van het tegenwoordige regeringsstelsel behoorende. Het blijft niet onopgemerkt dat de Keizer niet schroomt zijn werk te herzien, nadat eene kortstondige ervaring daarin gebreken had aangewezen, zonder echter van de centralisatie des bestuurs terug te komen.

— De President der wetgevende vergadering heeft in de zitting van den 5den, den heer *Bouhier de l'Ecluse*, wegens eedweigering, vervallen van het lidmaatschap verklaard.

— De *Moniteur* behelst eene nota, waarin het gerucht valsch wordt verklaard, als zou de Fransche bemiddeling in het geschil tusschen Oostenrijk en Turkye van de hand zijn gewezen. De *Moniteur* verklaart, dat die bemiddeling nimmer werd aangeboden.

Voorts zegt het blad, dat de Fransche regering zich niet heeft aangesloten aan de stappen der Mogendheden, betrekkelijk de staatkundige uitgewekenen. Zij vertrouwt op de loyauteit van Engeland, hetwelk de pligten, uit de wederzijdsche goede verstandhouding voortspruitende, zal weten te vervullen.

— Er zijn weder twee fransche hoofd-officieren, de generaals *Gastée* en *de Montauban*, naar Rome gezonden.

— Van al de republikeinsche bladen die voor den 2den December 1851 bestonden, zijn nog alleen overgebleven *le Siècle* en *la Presse*, het dagblad van Rouaan, en *le Progrès du Pas de Calais* van Arras.

— De Staat was in geschil met drie spoorweg-maatschappijen, wier concessie vervallen verklaard was. Bij wijze van dading zal haar, volgens eene keizerlijke beschikking, de helft der door haar gestorte waarborggelden, 11,250,000 fr., teruggegeven worden.

— De Keizerlijke familie is in droefenis gedompeld. De 26jarige graaf *Camerata*, de zoon van prinses *Bacciocchi*, heeft zich namelijk eergisteren door een pistoolschot van het leven beroofd.

— In den Parijschen *Constitutionnel* leest men, dat volgens eenen brief uit Turijn van den 28sten Februarij, *Mazzini* aan alle nasporingen ontsnapt zou zijn en de haven van Genua aan boord van een Engelsch oorlogschip zou verlaten hebben.

Volgens berigt uit Milaan van den 1sten dezer was aldaar den vorigen dag het keizerlijk decreet van 13 Februarij openbaar gemaakt, waarbij de goederen der uitgeweken Lombarden in beslag worden genomen.

— De Sardinische regering heeft met het huis *Rothschild* eene leening van twee millioen aangegaan, tegen den intrest van 3 pCt.

— Nadere berigten uit Madrid van den 1sten dezer melden dat de verkiezing van den heer *Martinez de la Rosa* tot voorzitter der Kamer van volksafgevaardigden, met bijna algemeene stemmen geschied is: hij vereenigde op zich 158 stemmen van de 170. De uitslag der verdere stemmingen tot zamenstelling van het bureau der kamer, waaruit eerst de eigenlijke sterkte der oppositie zoude kunnen blijken, was nog niet bekend. Men verwachtte dat de regering eerstdaags voorstellen strekkende tot wijziging der grondwettelijke instellingen, indienen zoude, alsmede een wetsontwerp tot regeling der vlottende staatsschuld.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 80,60; 4½ pCt. 104,40; Rom. Leening 98.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 6den Maart.

Men spreekt te Berlijn weder van een in het voorjaar te houden Vorsten-Congres. De Keizer van Rusland zou in Mei te Berlijn komen en zich dan, door den Koning van Pruissen vergezeld, naar Weenen begeven.

— De Wurtembergsche Kamer van Afgevaardigden heeft zich den 2den dezer met 47 tegen 34 stemmen voor de weder-invoering der in 1848 afgeschafte doodstraf verklaard.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van den 20sten Februarij jl. was aldaar de prins *Mentschikoff*, vergezeld van andere personen van het hoogste aanzien, uit St. Petersburg aangekomen tot vervulling eener zending van den Keizer van Rusland. De aard dezer zending was onder het publiek nog niet juist bekend, maar men meende dat zij strekte om de gewijde oorden in Palaestina voor de Grieksche kerk te behouden en om Montenegro in dezelfde politieke gesteldheid als de Donau-Vorstendommen te stellen.

— De werkzaamheden aan den spoorweg worden in Egypte met den grootsten ijver voortgezet, en men hoopt, dat de weg, van Alexandrië naar den Nijl, op het einde dezes jaars zal zijn voltooid. De laatste berigten maken melding van den steeds toenemenden doorvoer uit Indië. Men was verpligt geweest, het aantal der vervoermiddelen in Egypte aanzienlijk te vermeerderen. De paketbooten van Calcutta en Bombay kwamen allen vóór hunnen tijd te Suez aan en begonnen reeds goederen van Australie aan te brengen. Het laatste schip bragt eene groote som goud uit genoemd werelddeel aan.

Volgens een telegraphisch berigt uit Berlijn van den 8sten, zullen de tolconferentien aldaar op den 10den dezer geopend, en alle Staten zoowel van de Tolvereeniging als van den Steuerverein daarbij vertegenwoordigd worden.

ENGELAND.

LONDEN, den 5den Maart.

In het Hoogerhuis heeft lord *Aberdeen*, het hoofd van het tegenwoordige kabinet, op eene aan hem gerigte interpellatie geantwoord, dat de wet, ten aanzien der vreemde staatkundige vlugtelingen, werkelijk ontoereikende was, maar dat de regering desniettegenstaande het voornemen niet heeft, eenige wijzigingen daarin te brengen. Bijaldien evenwel die vlugtelingen de hun gegevene gastvrijheid misbruikten en complotten tegen de veiligheid van vreemde Staten mogten smeden, zou de regering een krachtig initiatief nemen en dadelijk vervolgingen tegen hen bevelen.

— In de vorige week is in twee dagen voor L. st. 1,342,712 goud uit Australie te Londen aangebragt.

In de dokken van Londen liggen thans zeventig schepen in bevrachting voor Australie, waarvan nagenoeg de helft Amerikaansche, het overige, meest Nederlandsche bodems zijn.

Het den 4 dezer van Southampton met de Indische brievenmalen vertrokken stoomschip heeft ook brievenzakken voor Australie aan boord, die verder over Batavia vervoerd worden en den 13den Mei Sydney moeten bereiken.

De *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company* moet groote opofferingen doen om hare stapelplaatsen van steenkolen in verband met de uitbreiding harer dienst behoorlijk te voorzien. In de stapelplaatsen in de Indische en Chinesche zeeën heeft zij thans slechts voor nagenoeg twaalf maanden voorraad.

— Een vreeselijke, met zware sneeuw vergezelde storm die laatstleden Woensdag nacht en Donderdag morgen langs de kust van Lincolshire en Yorkshire woedde, heeft onberekenbare schade aan eene menigte kolenschepen toegebragt, die, na door het lang aanhouden der noordoostelijke winden geruimen tijd ter reede van Yarmouth en in de andere havens opgehouden te zijn, nu bij honderden in zee waren gestoken, maar meerendeels op de kust teruggeworpen werden, zoodat minstens een twintigtal dier vaartuigen geheel vernield is. Ook verscheiden grootere schepen zijn verongelukt of zwaar beschadigd.

— Den 18den der vorige maand woedde op het eiland Corfu een hevige orkaan, die binnen den tijd van twee uren eene in twintig jaren niet te herstellen schade aanrigtte. Al de heerlijke boomen op de esplanade en in de tuinen van het paleis zijn ontworteld, zoowel als vele olijfboomen in andere gedeelten des eilands. Het dak van het paleis is grootendeels weggeslagen, een vaartuig is verongelukt en acht of tien menschen hebben het leven verloren.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten Maart.

Aan de Kamer der Belgische Representanten is een wetsontwerp voorgedragen strekkende 1°. om aan den vermoedelijken troonopvolger des Konings, van den dag af, waarop hij den leeftijd van 18 jaren zal hebben bereikt, uit de openbare schatkist eene jaarlijksche dotatie van 200,000 francs toe te staan; 2°. om het paleis der rue Ducale te Brussel en het paleis van Tervueren ter zijner beschikking te stellen en hem jaarlijks 50,000 francs toe te leggen tot onderhoud daarvan, terwijl de kosten der eerste meubelering door den Staat zullen worden gedragen, en 3°. tot opening van een grediet van 100,000 francs voor te doene herstellingen aan de twee genoemde paleizen.

— De kamer van vertegenwoordigers heeft met eenparigheid een wetsontwerp aangenomen, waarbij 111,000 fr. beschikbaar worden gesteld, ter schadevergoeding aan onderscheiden personen, die verwondingen ten gevolge van ongelukken op de spoorwegen bekomen hadden.

— Volgens *l'Indépendance* luiden de berigten uit de verschillende Belgische provinciën nopens den staat der veldgewassen over het algemeen gunstig en zijn van dien aard dat zij de vrees wegnemen welke de spoedige weêrsverandering in de laatste helft van Februarij had doen ontstaan. Met uitzondering van het koolzaad, waaromtrent nog niets zekers viel te zeggen, waren al de herfstzaaijingen, gelijk tarwe, rogge, haver en klaver ongedeerd gebleven, tot welk behoud de overvloedige sneeuw vermogend had bijgedragen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Maart.

Door den raad der gemeente *Breda*, werd den 5den Maart 1853, weder eene Openbare Vergadering gehouden, waarbij twaalf leden waren opgekomen.

A. In die Vergadering werden de nieuw benoemde raadsleden, de heeren Mrs. *L. D. Storm* en *P. J. J. Hollingérus Pijpers*, plegtig geïnstalleerd.

B. Daarop werden de Notulen der Vergaderingen van 11, 13, 15, 18 en 20 December 1852 na voorlezing goedgekeurd, en de resumtie der opvolgende Notulen aangehouden.

C. Aan de orde was de behandeling van het door den heer *de Man* opgemaakt ontwerp van een adres aan Z. M., houdende bezwaren tegen het besluit van Heeren Gedep. Staten dezer Provincie van den 4 Februarij 1853, Litt. BB, ten aanzien van den heer *van Mens* genomen, omtrent zijne levering van medicamenten ten behoeve van het algemeen armbestuur.

Na breedvoerige discussiën, zoo omtrent de redactie van het adres, als wegens de onbevoegdheid van den raad, om, in dit geval, op grond van art. 26 der Gemeentewet in hooger beroep te komen werd op voorstel van den heer *van den Goorbergh* op het beslnit van 21 Februarij jl. terug gekomen, en met 8 tegen 4 stemmen besloten, te berusten in de uitspraak van het Gedeputeerd bestuur, waarbij werd verklaard dat er geene termen aanwezig waren, om den heer *van Mens* ter zake van de voors. leveringen van zijn lidmaatschap van den raad vervallen te verklaren; dienvolgens werd de schorsing van dien heer in zijne gemelde betrekking opgeheven en aan hem weder zitting verleend.

D. Ten gevolge eene ingekomene missive van Heeren Gedeputeerde Staten, werd besloten om ter vervanging der ingezondene *voordragt*, om magtiging tot het doen van overschrijvingen tot regeling van de comptabiliteit voor de dienst van 1851, een nader *bepaald* besluit, in overeenstemming met de Gemeentewet, betwelk aan de *goedkeuring* van HEGA. moet worden onderworpen, over te maken.

E. Werd besloten om tot de keuze van een President van het algemeen armbestuur over te gaan ter eerstvolgende Vergadering.

F. Een door den Secretaris en Ontvanger dezer gemeente ingediend verzoek om in het genot te worden gesteld der aan ieder hunner bij besluit van 12 December 1851, toegekende verhooging hunner wedde werd aangehouden tot eene volgende Vergadering.

G. Werd afgewezen het verzoek van *F. J. Claessen*, om ontheffing der hem opgelegde boete van *f* 10, wegens het niet overeenkomstig het model maken en afleveren van olielampen.

H. Werden onderzocht en in orde bevonden de door den heer *P. J. van den Goorbergh*, ingeleverde geloofsbrieven als herkozen lid van den Gemeenteraad, en besloten tot de toelating van dien heer.

De Vergadering is hierop gescheiden.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag is opgemaakt de nominatie ter vervulling van de in den Hoogen Raad der Nederlanden opengevallen vacature. Op de lijst van kandidaten zijn geplaatst de heeren mrs. *H. H. Geradts*, vice-president van het provinciaal geregtshof in Limburg; *F. J. Jespers*, raadsheer in het hof van Noordbraband, lid der Kamer; *B. Wichers*, president van het provinciaal geregtshof van Groningen; *H. Provó Kluit*, oud-directeur van politie te Amsterdam, lid der Kamer, en *S. Schmolck*, lid van het provinciaal geregtshof van Zuidholland.

De conclusie van het rapport der Commissie op het regeringsverslag omtrent den Staat van het armwezen over 1850 is daarna zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De conclusie van het rapport der commissie op de door den Minister van Kolonien gegeven inlichtingen op een adres van *D. Verbeek*, wegens een koffijcontract is daarna in behandeling genomen. Die conclusie is bestreden door den heer *Metman*, die heeft voorgesteld de ontvangen mededeelingen omtrent deze aangelegenheid voor kennisgeving aan te nemen.

Over dit voorstel en dat der commissie strekkende om het besluit te nemen dat de Kamer haren vroegeren wensch herhale om inlichtingen in deze zaak te erlangen, hebben langdurige beraadslagingen plaats gehad, waarna het voorstel van den heer *Metman*, met 36 tegen 15 stemmen aangenomen is.

De betrokken Commissien van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen tot dekking van het te kort over 1848, en tot naturalisatie van onderscheidene personen hebben hare eind-verslagen ter tafel gebragt. De Kamer heeft beslist dat de beraadslagingen over die wets-ontwerpen achtereenvolgens zullen gehouden worden op Maandag den 14den Maart aanstaande, aan te vangen des voormiddags ten elf ure.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn ingekomen twee wets-ontwerpen, te weten: één tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen over de dienst van 1852, en één tot wijziging van hoofdstuk IX *B* der staatsbegrooting voor 1853 (postkantoor te Amsterdam).

Nadat de Commissie voor de Verzoekschriften eenige verslagen had uitgebragt, met welker conclusien zich de Vergadering achtereenvolgens heeft vereenigd, zijn aangevangen de algemeene beraadslagingen over het wetsontwerp tot regeling van de strafwetgevende magt der waterschapsbesturen. Onderscheidene leden hebben daaraan deel genomen. Zij zullen heden ochtend ten elf ure worden voortgezet, als wanneer door den Minister van Binnenlandsche Zaken het eerst het woord zal worden gevoerd.

— Thans is op last van den minister van justitie uitgegeven het verslag der staats-commissie, in 1852 benoemd, bestaande uit de heeren: *Provo Kluit*, *Staats Evers*, *van Dorp*, *Pape*, *Pringle de Rouville* en *Tydeman*, tot het doen van onderzoek en het uitbrengen van verslag over een aan de tegenwoordige staats-inrigting en wetgeving meest passend stelsel van politie-wet.

— De commissie van enquête uit de Tweede Kamer voor de verbeteringen, aan te brengen in de bestaande wetten op den zout-accijns, heeft bereids negen deskundigen, waaronder ambtenaren, zoutzieders en gewezen zoutzieders, opgeroepen, om voor haar te verschijnen in het lokaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op maandag den 14den dezer en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure.

— Volgens opgave van het Ministerie van Finantien is aan de verschillende kantoren van 's Rijks accijnsen over de maand Februarij jl. ontvangen aan suiker-accijns in hoofdsom, opcenten, en collectief zegel, een bedrag van zes en veertig duizend zes honderd veertien gulden, negen en dertig cent.

— Het *Staatsblad* n°. 13, behelst een Besluit van den 1sten Maart 1853, houdende bepalingen omtrent den loop der linie van toezigt in Zeeland.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. het volgende kostuum bepaald, hetwelk de burgemeesters, indien zij dit verlangen, bij plegtige gelegenheden kunnen dragen: zwart lakensche rok met witte knoopen, waarop het gemeentewapen of de burgerkroon, de kraag en de opslagen in het zilver geborduurd, met eiken takken, ter breedte van drie duimen, zwarte broek, staande degen, driekante hoed met zwarte liggende pluimen, zilveren lis en knoopen als aan den rok, en oranje-kokarde.

— De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft, bij beschikking van den 4 dezer, aan den heer *A. Ruyssenaers*, op diens verzoek, een uitstel tot den 1 Junij aanstaande verleend, voor het aanleggen van den electro-magnetischen telegraaf tusschen Nederland en Engeland.

— Bij Koninklijk besluit van den 7den Maart 1853, n°. 46, is benoemd tot mede-directeur van de Nederlandsche Bank, de heer *Jacobus Hermanus Insinger*.

— Behalve de plaatsen in Groot-Brittannie, opgegeven in de *Staatscourant* van den 17den Februarij jl., zijn thans met de kantoren van den Rijkstelegraaf te *Amsterdam*, *Dordrecht*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* verbonden: Avignon, Lorient, Marseille en Vannes in *Frankrijk*, Ath, Brugelette, Charleroy, Manage, Namen en Tamines in *België*, benevens zeven en dertig kantoren in *Zwitserland*.

— Volgens de *Amsterdamsche Courant*, zou het comité van defensie, dat sedert eenigen tijd niet was bijeengekomen, binnen weinige dagen zijne werkzaamheden hervatten.

— Uit Utrecht schrijft men van den 5den Maart:

» Men heeft in den laatsten tijd kunnen opmerken, dat er bij onze zeemagt behoefte aan officieren komt, ten gevolge van de indienststelling van eenige schepen; nog grooter is de behoefte aan artillerie-officieren, sinds de nieuwe organisatie van dat wapen. Bij het hier ter stede in garnizoen liggende korps veldartillerie bijv. moet volslagen gebrek zijn aan tweede luitenants.

» Om in dit gebrek te voorzien zijn twee maatregelen genomen: Eerstens moet aan de kadetten, te Breda, voor de onderscheidene wapenen studerende, officiëel aanbod gedaan zijn, zich bij de artillerie te doen overschrijven, behalve dat de examens van toelating voor de artillerie anders moeijelijker zijn, en dit dus een groot voordeel is voor hen, die overschrijven, zegt men, dat die overschrijving nog wordt bevorderd, doordien zou bepaald zijn, dat het meerdere Akademie-jaargeld voor de artillerie benoodigd, niet bij de overschrijving zal worden gevorderd. — Ten tweede moet de gelegenheid bij het artilleriekorps zijn geopend, om

als vrijwilliger in dienst te treden, met de bepaling, dat na vier jaren dienst er gelegenheid zal bestaan tot het doen van examen als 2de luitenant mits de kandidaat dan beneden de 30 jaar is."

— Met leedwezen verneemt men dat de generaal-majoor Baron van Raders zich zeer ernstig ongesteld bevindt.

— Te Groningen is, na een korte ongesteldheid, overleden de heer *J. Peters*, broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw, hoofd-onderwijzer aan het instituut voor doofstommen. Hij bereikte den ouderdom van 70 jaren, waarvan hij 51 jaren aan genoemde inrigting op hoogstverdienstelijke wijze mogt werkzaam zijn.

— Ll. Vrijdag zijn aan HH. MM. den Koning en de Koningin door den tuinman *D. Goeijenbier*, te Wageningen, twee mandjes met de eerste nieuwe aardappelen ten geschenke aangeboden.

— Het door Gedeputeerde Staten genomen besluit van den Raad der Gemeente Delfzijl, betreffende de stadsverlichting, om de kosten daarvan op de begrooting te brengen, is door Z. M. gehandhaafd.

— Uit Delft schrijft men dat de heer *L.* aldaar, die dezer dagen een vijfde lot van den hoogsten prijs van *f* 100,000 uit de Loterij getrokken heeft, een gift van *f* 2000 voor de R. K. armen dier stad, en een van *f* 1000 voor den algemeenen armen bestemd heeft.

— Het plan bestaat en wordt bereids, door de rondzending van circulaires, ten uitvoer gebragt, om, door het verkrijgen van algemeene bijdragen, een gedenkteeken te stichten op het graf van mevrouw *van Meerten*, geb. *Schilperoort*, onlangs te Gouda overleden.

— Eene nuttige uitvinding, dezer dagen bekend geworden, verdient wel openbare vermelding. Zij betreft een *mechanieken muzieklessenaar*, dienende voor solisten, die hunne obligaten van het blad spelen. Door een pedaal worden de bladen van het muziekstuk omgeslagen, zonder dat hij, die speelt, zijne handen heeft te gebruiken of de hulp van een ander persoon behoeft. Ieder die in de gelegenheid is geweest dezen mechanieken lessenaar te zien, heeft zich van de doelmatige werking daarvan kunnen overtuigen. Hoe groot ook het getal der bladen zijn moge, die achtervolgens gekeerd moeten worden, het werktuig beantwoordt geheel aan het oogmerk. Deskundigen beschouwen dezen mechanieken lessenaar als eene belangrijke aanwinst voor toonkunstenaren, vooral voor solisten, daar zij nu op het oogenblik het blad kunnen omkeeren en hun spel geen oogenblik behoeven te storen, terwijl anderen noch te vroeg noch te laat het blad omslaan. De omvang van dezen lessenaar is niet grooter, dan die van een gewonen, tot hiertoe gebezigden. Het kunststuk is vervaardigd door den heer *L. J. Lefèbre* Jr., muziekmeester te 's Hage.

— Men verneemt met genoegen, dat de *A. H. C. van Leeuwen*, student in de Theologie alhier, de gouden medaille behaald heeft voor de beantwoording eener prijsvraag, door de Utrechtsche Theologische faculteit opgegeven.

— Uit verschillende oorden des Lands ontvangt men berigten wegens de gunstige uitwerking van de laat ingevallen vorst en sneeuw op de akkers, die sterk door de slakken en meer nog door de muizen geplaagd werden, welk ongedierte nu grootendeels opgeruimd is. Over het algemeen wordt het weder in de jongste weken als zeer gunstig voor de meeste veldgewassen aangemerkt, waarop echter misschien het koolzaad eene uitzondering maakt, dat reeds ver was uitgeloopen, en nu de vorst slecht verduren kan.

Dat de Bredasche Ingezetenen geene gelegenheid verzuimen, op eene gepaste wijze in de behoefte hunner minbedeelde natuurgenooten te voorzien, bewijst alweder de groote deelneming aan het Vocaal en Instrumentaal Concert, door het Harmonie-Gezelschap *Vlijt en Volharding*, op Maandag den 7den dezer alhier gegeven.

Het getal deelnemers was zelf zóó groot dat er plaatsen in de zaal van den Schouwburg te kort kwamen.

Was het doel allezins lofwaardig, niet minder was een ieder voldaan over het genot dat men gedurende eenige uren mogt smaken. In het bijzonder verdienen vermelding de Ouverture van *Kalliwoda*, door alle werkende leden; — eene Variatie op de Viool, uitgevoerd door een van het gezicht beroofd jongeling, *W. van Keeken*, leerling van onzen stadgenoot den Heer *P. Wijmer*, die, met onvermoeiden ijver dit Harmonie-Gezelschap dirigeert; — de fantaisie voor Piano door den Heer *Oester*; — de Variatie op de Fluit door den Heer *Collette*; — een Ouverture (Strijk-Orchest) gedirigeerd door den Heer *P. F. Baetens*, Kapelmeester der Akademia alhier. Hoogst loffelijk waren ook de Duo voor Tenor door den Heer *Jungmann*, met begeleiding van Piano; — Aria uit de Opera *Kenilworth*, gearangeerd voor Trompet à Piston, door genoemden Heer *Baetens*, en door hem-zelven voorgedragen; — Clarinetten-Duo door de Heeren *Wijmer* en *Dogger*; — een Mannen-Choor, en ten slotte, het stuk *La fille du Regement*, met vol orchest.

De Heeren Commissarissen, Leden, met de handhaving der orde belast, verdienen hier insgelijks bijzondere vermelding voor den ijver, de bemoeijing en zorg te dezer gelegenheid aan den dag gelegd.

Een hunner de Heer *Th. Jansen*, onze verdienstelijke stadgenoot, bedankte een ieder die uit waar gevoel en pligtsbesef had bijgedragen om het lot van arme natuur- en stadgenooten te leenigen, en deed opmerken dat weldoen en liefdadigheid in ons eigen hart een ware zelfvoldoening vindt. Vervolgens bekend makende dat dit Concert eene zuivere som van *f* 563.20 bad opgeleverd, welke som den Inteekenaren, naar gelang van elks bijdrage zal worden terugverstrekt, in broodbons, ten einde zij zelve die aan bij hen bekende noodlijdenden kunnen uitreiken.

Hartelijk wenschen wij de Harmonie: *Vlijt en Volharding* geluk met het welslagen harer edele poging!

Vervolg van het overzigt van den Minister van Financiën, aangaande de voornaamste werken in de drie jongste jaren uitgevoerd, meer speciaal deze provincie betreffende.

IV. *Werken in het belang van uitwatering.*

Uitwateringskanaal tusschen Grave en den Amer. Thans overgaande tot de werken, die meer bepaald tot verbetering der uitwatering van meer of min uitgestrekte deelen des Rijks zijn aangevangen of ontworpen, wensch ik in de eerste plaats Uwe Majesteit het verslag te herinneren, dat ik den 28sten November 1852 de eer had aan Uwe Majesteit te doen nopens den stand van het sedert zoovele jaren overwogen en onderzochte plan van verbetering der uitwatering van de landen tusschen Grave en Vlijmen, voornamelijk in de omstreken van 's Hertogenbosch. Het zij mij veroorloofd, daaruit het volgende aan te stippen.

De uitvoering van het plan, ontworpen door de bij koninklijk besluit van den 8sten Mei 1840 benoemde Commissie, ingevolge hetwelk het kanaal van Grave langs 's Hertogenbosch tot Waspik zou loopen en bij deze plaats in het Oude Maasje vallen, ontmoette vele bezwaren. Jaren lang bleef de zaak bijna op dezelfde hoogte. Onderscheidene redenen deden dit plan, waarvan de uitvoering tevens ten behoeve der militaire verdediging zou strekken, ter zijde stellen. Men moest zich dus bepalen bij het vormen van een plan, alleen voor de belangen der uitwatering ingerigt.

Ik vond alle reden om mij de zaak, die hoe langer zoo meer voorziening eischte, met ijver aan te trekken. Zooveel ik kon, werkte ik mede om haar tot rijpheid te brengen, de bezwaren op te heffen, en het onderzoek der onderscheidene plans te bespoedigen.

De bezwaren, hoe overdreven, der polders op het Oude Maasje uitwaterende, deden de uitvoering, van het plan om het kanaal op die rivier bij Waspik te brengen minder geraden achten. De aanleg van een uitwateringskanaal van 's Bosch naar het Vloedspui, later voorgestaan door de Staten van Noordbrabant, ontmoette bij het Departement van Oorlog zoo vele bezwaren, dat aan de Staten werd voorgesteld, de zaak nader te overwegen. Zij verklaarden zich hierop in de zomervergadering van 1852 voor het plan, volgens hetwelk het kanaal zal loopen langs Geertruidenberg naar het punt der zamenvloeijing van de Donge en de oude Maas, waar de stroom den naam van Amer aanneemt.

Van het verder overleg met Gedeputeerde Staten over de aanwijzing der middelen, waardoor de uitvoering zou worden verzekerd, en waarbij uitzigt werd gegeven op eene Rijksbijdrage van een millioen gulden in de kosten, op ruim 3 millioen geraamd, was het gevolg, dat in de jongste wintervergadering door de Staten werd besloten tot instelling van een waterschap, bestaande uit de gronden, die bij het kanaal onmiddellijk belang hebben. Dit besluit werd reeds door Uwe Majesteit goedgekeurd; ook is daarop het bestuur op voordragt van Gedeputeerde Staten benoemd. Eerlang mag dus de verwezenlijking van dit zoo gewigtige ontwerp worden te gemoet gezien. Het juiste bedrag der kosten, met wier opmaking de hoofdingenieur is belast, kon nog niet worden vastgesteld, vermits steeds met het Departement van Oorlog wordt onderhandeld over de werken, die in het belang der militaire verdediging worden gevorderd. Ik vlei mij, dat ook dit punt tot eene gewenschte uitkomst zal worden gebragt, en bij de militaire genie eenige inschikkelijkheid zal worden verkregen, ten einde niet, van die zijde de uitvoering beletsel ontmoete.

Deze onderneming schijnt de bijzondere belangstelling van het Gouvernement te verdienen, want vele oorzaken van den slechten toestand der waterontlasting in de betrokken landstreek zijn aan omstandigheden te wijten, die de belanghebbenden niet konden veranderen. Ik wijs alleen op de werking der Beersche Maas, en op de met kracht voortgezette ontginning in Belgie, Limburg en Noordbrabant, die vele rivieren en beeken in Noordbrabant met water overvoeren. Ik meen mij alzoo te mogen vleijen, dat de voordragt, die met Uwer Majesteits goedkeuring aan de wetgevende magt, tot het verleenen eener bijdrage van een millioen zal worden gedaan, gunstige ontvangst hebbe.

V. *Aanleg en verbetering van havens.*

's Hertogenbosch. Klundert. Verder kan hier worden gewezen op de verbetering van de uitmonding der Zuidwillemsvaart in de Dieze tegenover de citadel te 's Hertogenbosch, waarin door het Departement van Oorlog *f* 5160 en door de gemeente *f* 3000 werd gedragen, alsmede op de verlenging van den rijzendam en het hoofd der haven aan de Noordschans onder Klundert, benevens hare verdieping en verbreeding, onder bewilliging van het Gouvernement, uitgevoerd ten koste van het bestuur der domeinen van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden.

Grave. De gracht van het kroonwerk Coehoorn tegenover Grave op den regteroever der Maas werd in 1852 tot noodhaven ingerigt. De kosten beliepen eene som van *f* 6250. De gemeente was buiten staat meer dan *f* 450 in de uitgaaf te dragen. Het Departement van Oorlog konde slechts *f* 800 verstrekken, en de provincie wilde zich de zaak niet aantrekken. Daar echter voorziening in het gebrek aan noodhavens op de Maas eene zaak van algemeen belang scheen, zoo vond Uwe Majesteit, op mijn voorstel, termen, de overige kosten uit de begrooting van mijn Departement te doen kwijten.

De Willemstad. Toen de weg van de Willemstad naar Bergen-op-Zoom door de provincie in een bruikbaren staat gebragt werd, vestigde het gemeentebestuur van de Willemstad de aandacht op het belang voor den handel, dat aan het havenhoofd, hetwelk voor rekening van de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog wordt onderhouden, eene los- en ladingsplaats voor stoombooten wierd aangelegd. Nadat bij onderzoek voldoende was gebleken, dat de uitvoering van dit werk van algemeen belang zou zijn, en dat de gemeente alsmede stoombootmaatschappijen genegen waren in de kosten bij te dragen, werd het werk voor rekening van het Rijk ondernomen.

(*Het vervolg hierna*).

ERRATA.

In het stuk over *de Kempen*, in het vorig Nommer dezer Courant medegedeeld, is op bl. 3 reg. 34 van onder, achter de woorden: *zich over deze grenzen achter Eindhoven bepaalt*, vergeten in te voegen de woorden: *hoewel de landstreek der eigenlijke Kempen zich meer in het bijzonder tot de omstreken van Eindhoven bepaalt.*

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 7 Maart.

In TARWE ging heden weder niets om.

ROGGE als voren aan Cons. verkocht: 123 ℔ Pruiss. *f* 205; 116 ℔ N. Archangel *f* 176.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd: 120 ℔ Holst. *f* 220.

KOOLZAAD lager afgegeven; op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk 57 P. vl.; in April eerstk. $56^{1}/_{2}$ P. vl.; in Sept. eerstk. 58 P. vl.; in Nov. eerstk. $58^{1}/_{2}$ P. vl.

LIJNZAAD een doen: 107, 108 ℔ Egypt. *f* 300.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 34; Vlieg. 33; 1 Mei eerstk. *f* 33 à $32^{3}/_{4}$; 1 Sept. en Oct. eerstk. *f* $33^{1}/_{4}$; 1 Nov. en Dec. eerstk. *f* $33^{5}/_{8}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $30^{3}/_{4}$; Vlieg. *f* $29^{3}/_{4}$ à $^{1}/_{2}$; 1 April en 1 Mei eerstk. *f* 30; 1 Oct. eerstk. *f* 31.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $38^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* $37^{1}/_{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 70 à 73. — LIJNKOEKEN, per 104 st. *f* 9 à 12.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 6. MAART 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 6,50	tot *f* 10,00.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 0,00	» » 6,85.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 5,50.
Een dito pond Boter		» 0,82.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 2,50	tot *f* 3,00
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Door Hout		» 1,85.
De kar Spaanders		» 2,90.
De » Struiken		» 3,00.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

TWEE HONDERD NEGENTIENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

9e Trekking. Nos. 19446, 3077, ieder een prijs van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *Maart*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $65^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$, $^{1}/_{2}$; 3 pCt. $77^{9}/_{16}$, $^{5}/_{8}$; 4 pCt. $96^{3}/_{8}$, $^{1}/_{2}$, $^{3}/_{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $96^{3}/_{8}$; Amort. Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt $95^{3}/_{8}$; Haarlemmerm. 5 pCt. $103^{1}/_{2}$; Aand. Rijnspoorw. 102; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $52^{15}/_{16}$; Fr. Certif. 5 pCt. 97; Spanje Onbep. St. 1 pCt. $23^{11}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $43^{1}/_{16}$, $^{1}/_{8}$, $^{1}/_{16}$; Coupons Bewijzen $6^{7}/_{8}$, $7^{1}/_{4}$; Amort. Schuld $5^{15}/_{16}$; Portugez te Londen 5 pCt. $40^{3}/_{4}$, $^{7}/_{8}$; 4 pCt. $38^{7}/_{8}$, $^{15}/_{16}$; Rusland 5 pCt. $108^{5}/_{8}$, $^{3}/_{4}$; dito 1828—29 $107^{3}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; 4 pCt. bij *Hope* 93; Id. bij *Stiegl.* $92^{1}/_{4}$; Certif. te Hamburg $105^{1}/_{4}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $73^{11}/_{16}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $81^{3}/_{4}$, $^{7}/_{8}$; dito 1852 $81^{3}/_{4}$; Nieuwe 1847 $2^{1}/_{2}$ pCt. $42^{1}/_{16}$; dito 1851—52 42, $^{1}/_{8}$; 5 pCt. Nieuwe $92^{7}/_{8}$, $^{15}/_{16}$.

Advertentiën.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER PETRONELLA JOHANNA TER VEER, geliefde Echtgenoot van

P. ROSCAM ABBING,
Pred.

GINNEKEN,
den 7. Maart 1853.

*** *Op den 5. Maart* 1853 overleed op den Huize *Vrede en Rust*, onder *Ginneken*, onze geliefde Vader en Behuwdvader JOANNES LEESBERG, Oud-Notaris te *'s Gravenhage*, in den ouderdom van ruim 76 jaren, na voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der Kerk.

J. F. A. LEESBERG. A. LEESBERG—OOMEN.
De Wed. F. A. LEESBERG—RIEPENHOFF.

*** Op den tweeden Maart overleed plotseling in den ouderdom van 38 jaren, te *Vreeden*, op reis zijnde van Amsterdam naar Ahaus mijn geliefde oudste zoon, JACOBUS BERNARDUS OLDENKOTT, Weduwenaar van MARIA ANNA TRIEP, nalatende twee kinderen.

GINNEKEN, 7 Maart 1853.
Weduwe B. G. OLDENKOTT,
Gebn. GUEDING.

Eenige en algemeene Kennisgeving.

*** *1e. Mei, of vroeger*, verlangt één HEER van middelbaren leeftijd, te *Breda*, TWEE GEMEUBILEERDE KAMERS, zoo mogelijk met het MIDDAG-ETEN. Adres *franco* onder Letter T, bij de Uitgevers dezer.

A. PIRON,

FABRIKANT IN STROOIJEN HOEDEN,

in de Lange Brugstraat, Wijk B, No. 242, te Breda,

heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij te dezer Stede is aangekomen, met een mooi Assortiment STROOIJEN DAMES HOEDEN, als ook UITGEWERKTE en GEKLEURDE HOEDEN, en al wat tot dat artikel behoort, en ook fraai FRANSCH LINT en ARTIFICIËLE BLOEMEN.

PROGRAMMA

VAN HET

MILITAIRE CONCERT,

TE GEVEN

DOOR HET MUZIJK-KORPS VAN HET 5de REGIMENT INFANTERIE,

TEN BEHOEVE DER ALGEMEENE ARMEN DEZER STAD.

Op Woensdag den 16. Maart, des avonds ten zeven ure,

IN DE SCHOUWBURG-ZAAL.

1. Ouverture der opera Fra Diavolo .... AUBER.
2. Aria voor Saxhoorn Contra basse der opera Lucrêtia Borgia .... DONNIZETTI.
3. Groote Potpourri der opera Lucie de Lammermoor .... DONNIZETTI.
4. Variatiën voor Cornet à Piston .... SCHMEEMANN.
5. Groote Fantaisie op Themas *van Bellini* gecomponeerd en opgedragen aan de H. H. Officieren van het 5e Regiment Infanterie door .... C. HÖRMANN.

Een half uur Pauze.

1. Feest Ouverture .... GEVAERTS.
2. Duo voor Saxhoorn Alto en Baryton der Opera Semiramis .... ROSSINI.
3. Fantaisie op Themas der Opera Le Caïa .... A. THOMAS.
4. Variations Brillantes sur un air Suisse voor Saxhoorn .... C. HÖRMANN.
5. Rêveries Melodieuses et Populaires Charivari .... C. HÖRMANN.

De Plaatsen kunnen besproken worden aan de Schouburg-Zaal.

Wanneer soms de lijst abusievelijk niet gepresenteerd mogt zijn, dan kan men tot het verkrijgen der kaartjes zich vervoegen aan het Locaal der Schouwburg den dag van het Concert.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN.*

RENTAMBT NIERVAART.

De RENTMEESTER dier Domeingoederen zal, als daartoe gemagtigd, op *Woensdag den 23. Maart* 1853, *voormiddags ten negen ure*, ten Raadhuize van *Klundert*, aan den minsteischende, in het openbaar AANBESTEDEN:

Het VERBRANDEN van VEEKT, in 11 Bestedingen.

Het GRONDDIEPEN en OPMAKEN van 2470 Ellen SLOOT en 2584 Ellen GRIP, in 9 Bestedingen.

Het HERSTELLEN van ZEEBRAKEN, in 4, en het VERHOOGEN van KADEN, in 9 Bestedingen.

Het WIEDEN en OPMODDEREN van GRIENDEN, in 9 Bestedingen.

De Bestekken en Voorwaarden van Aanbesteding liggen ter lezing ten Kantore van den Rentmeester voornoemd; alle verdere inlichtingen en plaatselijke aanwijzingen zijn te bekomen en zullen gedaan worden door den Opziener A. ARDON te *Klundert*.

KLUNDERT, den 7. Maart 1853.

De Rentmeester,
F. H. H. BORRET.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN.*

RENTAMBT NIERVAART.

De RENTMEESTER dier Domeingoederen zal, als daartoe gemagtigd, in het openbaar ten Raadhuize der Gemeente *Klundert* en ten overstaan van den Notaris C. W. MARIS, residerende aldaar, VERPACHTEN:

Op Woensdag den 6. April 1853, voormiddags ten negen uren, voor den tijd van één jaar, om te Hooijen en te Weiden.

De BUITENGORZEN, DIJKEN, KADEN, RIETVELDEN, de BOEZEM van den WATERMOLEN in het Westelijk deel van den *Grootepolder* en de GRASGEWASSEN langs Wegen; alles onder *Klundert*.

Op Vrijdag 8 April 1853, *ter zelfder ure, voor een termijn van Zeven jaren, ingegaan 1o. Januarij* 1853.

De ZALMVISSCHERIJ in het *Hollandsch Diep* (Gemeente *Klundert* en *Strijensas*).

De VISSCHERIJ in het Oostelijk deel van den *Grootepolder*, Gemeente *Klundert*.

Voor een termijn van Veertien jaren, ingaande Stoppeltijd en 11 November 1853.

Drie percelen BOUWLAND en drie percelen WEILAND en DIJK, vroeger behoord hebbende tot de 20e hoeve, pachter L. VAN BAVEL, gelegen langs de *Zevenbergsche Haven* onder de Gemeente *Klundert*.

Voor een termijn van Elf jaren, ingaande 11 November 1853.

Een perceel gerooide GRIEND ten Noorden van den *Zeedijk*, in twee partijen.

KLUNDERT, den 7. Maart 1853.

De Rentmeester,
F. H. H. BORRET.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.